

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci žalobců: **a) N. H., b) N. H., c) nezl. D. H.**, nezletilá zastoupena zákonnou zástupkyní žalobkyní b), **d) nezl. D. H.**, nezletilý zastoupen zákonným zástupcem žalobcem a), všichni státní příslušnost Ukrajina, t. č. bytem PoS Havířov, Na Kopci 5, Havířov-Dolní Suchá, zastoupených Mgr. Petrem Křížákem, MBA, LL.M., advokátem se sídlem Ostrava, Purkyňova 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobách proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19.10.2015, č. j. OAM-304/ZA-ZA05-HA08-2015, rozhodnutí ze dne 19.10.2015, č.j. OAM-302/ZA-ZA05-HA08-2015 a rozhodnutí ze dne 19.10.2015, č.j. OAM-594/ZA-HA18-HA08-2015, **o udělení mezinárodní ochrany,**

t a k t o :

I. Žaloby žalobců: N. H., N. H., nezl. D. H., nezl. D. H. **s e z a m í t a j í .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobcům nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb. o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu).

Žalobce a) N. H. proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19.10.2015 č.j. OAM-304/ZA-ZA05-HA08-2015 podal v zákonné lhůtě dne 13.11.2015 žalobu. Řízení je vedeno pod sp. zn. 63Az 6/2015. Žalobkyně b) N. H. a nezl. D. H. podaly proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19.10.2015 č.j. OAM-302/ZA-ZA05-HA08-2015 v zákonné lhůtě u zdejšího soudu dne 13.11.2015 žalobu. Věc byla vedena pod sp. zn. 63Az 4/2015. Nezl. žalobce d) D. H. podal proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19.10.2015 č.j. OAM-594/ZA-HA18-HA08-2015 prostřednictvím svého zákonného zástupce žalobce a) N. H. dne 13.11.2015 žalobu. U jednání dne 19.4.2016 soud spojil všechny tři věci ke společnému řízení s tím, že jako věc hlavní je vedena věc sp. zn. 63Az 6/2015. Žalobci navrhli, aby rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Žalobci namítali, že žalovaný vydal rozhodnutí na základě nedostatečných a především neaktuálních podkladů. Poznamenal, že žádost o mezinárodní ochranu podali 27.3.2015, a že veškeré podkladové materiály byly vydány dříve, než bylo zahájeno samotné řízení o udělení mezinárodní ochrany. K datu vydání rozhodnutí, tj. 19.10.2015, pak byla jejich neaktualnost zcela očividná. Žalovaný si za celou dobu řízení neoprátl žádný aktuální podkladový materiál, který by se zabýval situací na Ukrajině po zahájení samotného řízení. Namítali, že žalovaný nepřihlédl k žádným materiálům, které by zohledňovaly vývoj na Ukrajině v době samotného řízení. Uvedl, že zcela namátkou tak lze poukázat na prohlubující se hospodářskou krizi na Ukrajině, reálné nebezpečí státního bankrotu a kolabující stát, což jsou hlediska, která byla v době rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu relevantní, a jež by hrála jistou roli především v rozhodování o eventuálním humanitárním azylu či doplňkové ochraně. Vzhledem k tomu, že žalovaný se fakticky vůbec nezabýval aktuálním hrožícím nebezpečím, kterým by byli žalobci při návratu na Ukrajinu vystaveni, jsou jeho rozhodnutí rovněž nepřezkoumatelná. Zvláště v případě nestabilní faktické občanské války kombinované s neoficiální ruskou intervencí je očividné, že situace relevantní pro eventuální přiznání mezinárodní ochrany může procházet bouřlivým vývojem.

Žalobce a) dále namítal, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že na Ukrajině byl zcela nezákonným a nepřipustným způsobem nucen k nástupu do armády. Byl na něj činěn členy národní gardy nátlak, aby podepsal bílé prohlášení o nástupu do armády. Závěr žalovaného k tomuto jeho tvrzení je nepodložený a očividně nepravdivý. Zdůraznil, že jasně uvedl, že nátlak byl vyvíjen národní gardou, což je polovojenská dobrovolnická organizace, jež podléhá ukrajinskému ministerstvu vnitra. Nejedná se tedy v žádném případě o jakýkoliv soukromý subjekt, nýbrž se jedná o silový vojenský orgán, který vystupuje jménem ukrajinské vlády a vojenské moci, přičemž je známo, že si počíná mnohdy nevybíravě a v rozporu se zákony a

humanitárními konvencemi. Jakékoliv stížnosti na chování národní gardy by pak v jeho případě vedly jen k iluzorním výsledkům a jeho dalšímu ohrožení. Požadavek žalovaného, aby se snad domáhal ochrany vůči nezákonnému jednání národní gardy prostřednictvím policie, je zcela mimo realitu současné situace na Ukrajině. Především je očividně nesprávný závěr žalovaného o tom, že se jednalo o akty soukromých subjektů. Nesprávné vyhodnocení situace a toho, komu má být připisováno jednání národní gardy, pak má za následek nesprávné vyhodnocení eventuálního naplnění podmínek mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) azylového zákona.

Žalobci dále namítali, že žalovaný rovněž pochybil v tom, že do svého rozhodnutí nijak nepromítl skutečnost, že žalobce a) a žalobkyně b) hovoří ruským jazykem. Ačkoliv je přinejmenším z toho, že pohovor s nimi byl veden v ruštině, zřejmé, že rodina žalobce patří k ruskojazyčné části populace Ukrajiny, žalovaný se touto skutečností nijak nezabýval. Poukázal na to, že v současné době na Ukrajině panuje napjatá situace, východní regiony nejsou pod kontrolou centrální vlády a především rusky mluvící obyvatelé tak jsou vystaveni silnému nátlaku spočívajícímu v eventuálním odvedení do armády a konfrontaci s ruskojazyčnými povstalci. Především odpírání vojenské služby a odmítání angažmá v boji proti povstaleckým silám tak může pro ruskojazyčné Ukrajince znamenat nebezpečí značné ostrakizace a šikany. Žalovaný nijak nevyhodnotil, že žalobci a), b) hovoří ruským jazykem, čímž zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti.

Nezletilí žalobci namítali, že žalovaný v odůvodnění rozhodnutí konstatoval, že zdravotní stav nezletilých je dobrý. K jejich věku se ovšem nijak nevyjádřil. Se skutečností, že nezletilá žalobkyně c) D. H. byla v době vydání rozhodnutí 17ti měsíčním batoletem a nezletilý žalobce d) D. H. kojencem, bylo třeba se alespoň základním způsobem vypořádat. Jelikož žalovaný takto neučinil, zatížil rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti.

Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí všech žalob. Odkázal na odůvodnění žalobou napadených rozhodnutí. Zdůraznil, že žalobci a) a b) v průběhu celého správního řízení neuvedli jedinou zmínku o tom, že patří výhradně k ruskojazyčnému obyvatelstvu Ukrajiny a nevyjádřili ani žádné potíže v této souvislosti. Žalobce a) jako důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že nechce nastoupit na případný výkon vojenské služby ve východních oblastech země, kde je špatná bezpečnostní situace a dále zmínil problémy se členy národní gardy. Žalobkyně b) za svou osobu a nezletilou žalobkyni c) jako důvod podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla obavu z bezpečnostní a ekonomické situace na Ukrajině, obavy o manžela – žalobce a), který nechtěl jít bojovat do války, a legalizaci pobytu v ČR, neboť na území ČR se nachází rodina žalobce a). V žádosti o udělení mezinárodní ochrany nesdělila žádné problémy v souvislosti s rasou, národností, náboženstvím, příslušností k určité sociální skupině či v souvislosti s ruským jazykem a ani sama se konkrétně jménem svým či nezletilého dítěte nedomáhala udělení

humanitárního azylu. Ve formuláři žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně b) 27.3.2015 uvedla, že do ČR je pozvala manželova matka, na Ukrajině je nepořádek, na dítě dostává jen 860 hřiven a napsala, že předpokládá, že v ČR bude mít jejich rodina lepší život, je zde snazší žít a zabezpečit rodinu. Žalovaný zdůraznil, že snaha o legalizaci pobytu v ČR či ekonomické potíže v zemi původu nelze podřadit pod důvody k udělení azylu dle § 12 zákona o azylu či doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, jak již žalovaný podrobně odůvodnil v napadeném rozhodnutí. Žalovaný poukázal rovněž na obsah pohovorů s žalobkyní b) dne 29.4.2015, který byl zaznamenán do protokolu a s jehož textem žalobkyně b) souhlasila a správnost údajů odsouhlasila svým vlastnoručním podpisem, jednoznačně vypověděla, že ona sama žádné konkrétní potíže se státními orgány neměla v místě bydliště (vesnice Davidovo, Lvovská oblast), konflikty nebyly, byl pouze chaos, protože „brali muže do armády“. V průběhu pohovoru se sice snažila nejdříve nastítnit, že manžel – žalobce a) se bál, že by ho mohli zadržet z vojenské správy a odvést do armády a za odmítnutí mu hrozí vězení, avšak dále z její výpovědi vyplynulo, že odvody nebyly nařizovány přímo branným rozkazem z vojenské správy, ale jak sama uvedla, chodili nějací muži v uniformách a žádali, aby muži podepsali souhlas se vstupem do armády. Za ní se také dostavili nějací muži a měla za žalobce a) podepsat papíry, že žalobce a) půjde dobrovolně bojovat do armády. Neučinila tak, vyhrožovali jí. Pak se dostavili podruhé, neotevřela jim. Měla strach o žalobce, vyjádřila obavy z nestabilní bezpečnostní a ekonomické situace, a tak odcestovali legálně z Ukrajiny do ČR.

K námitce žalobce a) stran jeho obav z členů národní gardy, žalovaný uvedl, že z obecně známých skutečností plyne, že ukrajinský parlament v r. 2014 schválil vytvoření národní gardy, která se měla skládat až z 60 000 mužů a národní garda a mobilizace do národní gardy se měla týkat jen dobrovolníků, kteří již absolvovali vojenskou službu. Národní garda spadá pod ministerstvo vnitra Ukrajiny a má na starosti zejména bezpečnost hranic a boj proti terorismu. Pokud by žalobce a) připadal v úvahu, jistě by byl ze strany vojenské správy vyzván k mobilizaci do národní gardy úředním předvoláním v souladu s jeho dobrovolným souhlasem, což se nestalo. Žalovaný zdůraznil, že z informací o zemi původu nikde nevyplývá, že by mobilizace či nábor nových členů probíhal jednak bez souhlasu, a jednak přes stávající členy národní gardy. Pokud se tak stalo či žalobce a) byl osloven ojediněle a jen jednou na autobusové zastávce členy národní gardy, tak tento počín lze považovat za jednání jednotlivých členů, proti kterým se nebránil, neoslovil příslušné orgány o pomoc. Žalovaný podotkl, že žalobce a) nevyužil všechny možnosti, které mu právní systém jeho vlasti k ochraně jeho práv a svobod ve smyslu citovaných informací o Ukrajině umožňuje. Namísto toho odcestoval z vlasti. Jeho tvrzení o neúčinné pomoci tak nelze přijmout. Žalovaný dodal, že případná nižší efektivita takové ochrany nečiní z takového ohrožení „pronásledování“, tedy ani azylový důvod.

K otázce případného povolání žalobce a) do armády ze strany vojenské správy, žalovaný poznamenal, že branná povinnost a povinná vojenská služba patří ke zcela legitimním státoobčanským povinnostem. Existence ozbrojeného konfliktu v zemi původu žadatele nemůže být důvodem pro udělení azylu – viz rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 4 Az 31/2014.

V souvislosti s bezpečnostní situací na Ukrajině žalovaný uvedl, že nepominul sdělení žalobců a), b), byl nicméně nucen konstatovat, že popisované události je nezbytné hodnotit v souvislosti s konkrétním případem žalobců. Z úvah obsažených v odůvodnění napadeného rozhodnutí plyne rozdílnost bezpečnostní situace, jaká panuje v západní části země, a oproti tomu v oblastech vystavených ozbrojeným střetům, lokalizovaných na východní Ukrajině. K bezpečnostní situaci na Ukrajině žalovaný odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 7 Azs 265/2014-17 ze dne 15.1.2015, z něhož citoval a dále č.j. 9 Azs 211/2015-23 ze dne 15.10.2015. Žalovaný uzavřel, že po individuálním posouzení situace žalobců nelze na ně udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) o azylu vztáhnout, jelikož obec Davidovo, tedy místo bydliště ostatních rodinných příslušníků žalobců, neleží v oblastech bezprostředně ohrožených ozbrojenými střety mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty. Zvážena byla i možnost vnitřního přemístění, např. do města Lvov, kde žije sestra žalobce a). Odkaz na útlý věk nezletilých žalobců c) a d) žalovaný považuje za vytržený z azylového příběhu celé rodiny a sám o sobě jej nelze považovat za důvod k udělení humanitárního azylu.

U jednání účastníci setrvali na svých procesních stanoviscích.

Krajský soud přezkoumal žalobou napadená rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.), v mezích žalobních bodů. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí žalovaným (§ 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.). Po provedeném dokazování dospěl soud k závěru, že žaloby nejsou důvodné.

Z obsahu správních spisů bylo zjištěno, že řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno žádostmi žalobců ze dne 27.3.2015, přičemž žalobce a) požádal o mezinárodní ochranu pro sebe a nezletilého syna - žalobce d) a žalobkyně b) požádala o mezinárodní ochranu pro sebe a nezletilou dceru – žalobkyni c). Žalobce a) v žádosti uvedl, že je ukrajinské národnosti a státní příslušnosti, vyznává křesťanské pravoslavné náboženství, on sám, ani nikdo z rodiny není a nebyl členem žádné politické strany ani organizace. Nikdy proti němu nebylo vedeno trestní stíhání. Nezletilý žalobce d) D. H. se narodil již v České republice. Před příjezdem do ČR žalobce a) bydlel na Ukrajině v obci D. ve Lvovské oblasti. Vojenskou službu vykonal v období let 2007 a 2008 na Ukrajině, byl ve sportovním oddílu. Dále uvedl, že jeho bydliště navštívili zaměstnanci vojenské správy a žádali jeho manželku – žalobkyni b), aby

podepsala jeho dobrovolný vstup do armády. Listina nebyla oficiální. I kdyby oficiální byla, nástup do armády by odmítl. V Doněcku má mnoho kamarádů, s nimiž vykonával základní vojenskou službu a odmítá proti nim bojovat. Z Ukrajiny odcestoval autobusem přes Slovensko, a to společně s rodinnými příslušníky. Uvedl, že o mezinárodní ochranu žádá z toho důvodu, že odmítá válku, nechce jít do bojů. Chce si zachovat zdraví. V průběhu pohovoru zopakoval shora uvedené a doplnil, že žádnou oficiální obsílku kvůli odvodu do armády nedostal, ale nějací lidé obcházeli domy a nabízeli vstup do národní gardy. Vysvětloval dále, že mu telefonovali z vojenské správy a uvědomili jej, že má být v pohotovosti, pokud by bylo jeho účasti potřeba. Osobně se s pracovníky vojenské správy nesetkal, ti hovořili pouze s jeho manželkou – žalobkyní b). Při druhé návštěvě jim žalobkyně neotevřela. Na vysvětlenou doplnil, že dotyční byli v uniformě, proto se žalobkyně domnívala, že se jedná o pracovníky vojenské správy. Žádnou oficiální obsílku vojenské správy neobdržel. Jednou na autobusové zastávce byl osloven příslušníky národní gardy, kteří mu předložili nějaký papír s jeho jménem a žádali po něm podpis. Když podepsat odmítl, nic se nestalo, jen byl upozorněn na to, že jej bude kontaktovat vojenská správa. Základní vojenskou službu absolvoval společně s chlapci z Doněcka. Nemůže proti nim bojovat. V souvislosti s nerespektováním povolávacího rozkazu nebyl nikdy zadržen policií, neměl v této oblasti žádné potíže. O možnosti přesídlení v rámci Ukrajiny přemýšlel, ale vzhledem k tomu, že v ČR žije jeho matka a bratr, rozhodl se přicestovat do ČR. S manželkou – žalobkyní b) do ČR necestovali společně, cestoval samostatně autobusem přes Slovensko. Při odjezdu z Ukrajiny neměl žádné potíže. Uvedl, že v případě návratu do vlasti by mohl být poslán do východní části země a mohl by se vrátit jako invalida. V místě bydliště by byl jistě znovu kontaktován, a pokud by výkon vojenské služby odmítl, byl by v podezření z podpory ruské strany. Nechce se účastnit bojů. Jeho matka a bratr žijí v České republice dlouho, mají zde povolen trvalý pobyt. Shodné důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl žalobce a) i ve vztahu k nezletilému žalobci d), který se narodil na území České republiky.

Žalobkyně b) v žádosti o mezinárodní ochranu a při pohovoru k této žádosti, který byl shodně jako u žalobce a) na žádost proveden v ruském jazyce, uvedla, že ona i nezletilá žalobkyně c) jsou ukrajinské národnosti a státní příslušnosti. Ona sama je křesťanského náboženského vyznání, hlásí se k pravoslavné církvi. Ona ani nikdo z rodiny není a nikdy nebyl členem žádné politické strany ani jiné organizace. Nikdy proti ní nebylo vedeno trestní stíhání. Před příjezdem do ČR bydlela ve Lvovské oblasti, v obci D. Vlast opustila 17.3.2015, a to z toho důvodu, že na Ukrajině je hrozný nepořádek. Přicestovala na pozvání manželovy matky, která v ČR žije dlouhodobě. K důvodům odjezdu z vlasti uvedla, že rodina strádala ekonomicky. Kromě toho ji v místě bydliště navštívili dva muži v uniformě a donesli obsílku pro žalobce a) a požadovali její převzetí. Žalobce a) tehdy nebyl doma. Převzetí zásilky žalobkyně odmítla. Následně se k bytu dostavili asi po týdnu, tehdy jim již dveře neotevřela. Dotyční muži přišli poprvé asi v měsíci lednu 2015 a žalobkyni se

legitimovali. Předložili jí nějaký dokument, v němž stálo, že podepsaný chce dobrovolně nastoupit do války a žádali ji o podpis potvrzení o převzetí zásilky. Dokument neobsahoval žádné údaje o žalobci. Vyhrožovali jí v tom smyslu, že pokud převzetí nepodepíše, bude žalobce a) uvězněn. Na vysvětlenou dále uvedla, že neví, co byli dotyční muži zač, ale má informace o tom, že takto chodili i po jiných domácnostech. Žalobce a) do armády nastoupit nechtěl, jelikož v Doněcku má mnoho přátel a nechtěl zabíjet. Žalobce a) kvůli uvedeným skutečnostem nikdy nebyl kontaktován policií. Žalobci a), b) si ohledně výhrůžného jednání pracovníků vojenské správy nikde nestěžovali, ona osobně s ukrajinskými státními orgány nikdy žádné potíže neměla. O možnosti přestěhování se do jiného místa na Ukrajině neuvažovala. V současnosti jsou žalobci a), b) v kontaktu se sestrou žalobce a), žijící na Ukrajině. V případě návratu do vlasti by neměli ani dostatek prostředků na živobytí. Obě žalobkyně jsou zdravé.

Ve správních spisech jsou založeny informace o zemi původu, ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, konkrétně informace MZV ČR č.j. 98525/2014-LPTP ze dne 29.5.2014, Informace téhož ministerstva č.j. 110105/2014-LPTP ze dne 1.8.2014, Výroční zprávy Human Rights Watch 2015 ze dne 29.1.2015, Výroční zprávy Amnesty International 2014/2015 ze dne 25.2.2015, zprávy Freedom House, Svoboda ve světě 2015 – Ukrajina ze dne 28.1.2015, zprávy Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva a stavu lidských práv na Ukrajině za období od 1.12.2014 do 15.2.2015 ze dne 15.2.2015, Informace Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině – aktualizace č. 2 ze dne 15.1.2015.

Dne 29.4.2015 byli žalobci a), b) seznámeni s podklady pro vydání rozhodnutí. Žalobci nežádali jejich doplnění, neuváděli žádné nové skutečnosti nebo nové informace, nevyjádřili se ke zdrojům informací a způsobu jejich využití. Seznámení s podklady ve věci mezinárodní ochrany bylo na jejich žádost provedeno v ruském jazyce.

Soud provedl důkaz listinou, a to zprávou pořízenou z internetu z deníku Lidové noviny, přičemž zpráva je z 13.3.2014 z internetu byla pořízena 5.2.2016 a do správního spisu ohledně žádosti žalobce a) založena po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Zpráva nese nadpis „Ukrajinskou armádu posílí 60 000 mužů nově vytvořené národní gardy“. V této zprávě se konstatuje, že ukrajinský parlament schválil vytvoření národní gardy, která by se měla skládat až z 60 000 mužů. Ukrajina se k tomuto kroku rozhodla tváří v tvář ohrožení své celistvosti ze strany Ruska. Pro zákon se vyslovilo 262 poslanců, proti nebyl nikdo. Národní garda má být složena hlavně z dobrovolníků, z nichž mnozí se účastnili protestů na kyjevském náměstí Nezávislosti. Spadat bude pod ministerstvo vnitra a bude mít na starosti zejména bezpečnost hranic a bojít proti terorismu. Zpráva obsahuje citaci prohlášení šéfa parlamentu Olexandra Turčinova, který byl v době vydání této zprávy úřadujícím

ukrajinským prezidentem o tom, že mobilizovat budou pouze dobrovolníky, kteří už absolvovali vojenskou službu.

Krajský soud především dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu, obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně politické a bezpečnostní situace na Ukrajině soud považuje za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání napadených rozhodnutí. Namítanou vadou nepřezkoumatelnosti žalobou napadené rozhodnutí postiženo není. Vadu nepřezkoumatelnosti soud neshledává ani v tvrzení nezletilých žalobců, že žalovaný se nevypořádal s tou skutečností, že nezletilý žalobce d) byl v době vydání rozhodnutí čtyřměsíčním kojencem a nezletilá žalobkyně c) batoletem. Z celého kontextu rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný hodnotil ve svých závěrech tu skutečnost, že nezletilí žalobci c) a d) jsou útlého věku (např. ve svých závěrech, že vzhledem k místu narození žalobce d) a věku obou nezletilých byla vyloučena možnost pronásledování z důvodu aktivit směřujících k uplatňování politických práv a svobod, při konstatování, že hlavním důvodem podání žádosti jménem nezletilého žalobce d) je jeho narození v České republice a sloučení s ostatními členy rodiny, kteří jsou taktéž žadateli o udělení mezinárodní ochrany, také v pasáži, kdy se zabýval posouzením, zda jsou v případě nezletilých dány důvody pro udělení azylu z humanitárního důvodu, při posouzení, zda nezletilým v případě jejich návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti, uvedené soud uvádí pouze příkladmo). Nezletilí žalobci ani neuvádějí, co konkrétně měl žalovaný ve vazbě na jejich útlý věk pominout. Krajský soud tak dospěl k závěru, že ani těmito namítanými vadami nepřezkoumatelnosti žalobou napadené rozhodnutí postiženo není.

Ohledně námitek žalobců týkajících se ozbrojeného konfliktu na Ukrajině soud uvádí, že bezpečnostní situací na Ukrajině se v současnosti zabýval i Nejvyšší správní soud opakovaně, přičemž dospěl k závěru, že se nejedná o tzv. totální konflikt, jež by dosahoval takové intenzity, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (viz usnesení č.j. 7 Azs 265/2014-17). Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu rovněž vyplývá, že správní orgán se má při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu především zabývat místem, kde žadatel žil před odchodem ze země původu, nebo kde se dlouhodobě zdržoval. Postup žalovaného, který akcentoval tu skutečnost, že před svým odjezdem z vlasti žalobci žili v západní části Ukrajiny, konkrétně ve Lvovské oblasti, tedy v místě nacházejícího se pod plnou kontrolou současné proevropsky orientované vlády, která proklamuje vládu demokracie a práva, je v souladu s touto judikaturou.

Podle ust. § 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině

nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Co se týče návštěvy pracovníků vojenské správy v místě bydliště žalobců, ovšem žalobce a) se osobně s pracovníky vojenské správy žalobce a) nesetkal, ti hovořili pouze s žalobkyní b), přičemž žalobci a) a b) uváděli, že žalobce a) byl vyzván k vojenské službě způsobem, s nímž nesouhlasili, kdy žalobkyně b) měla podepsat nějaké bílé listiny se souhlasem, aby žalobce nastoupil k výkonu branné povinnosti, což žalobkyně b) odmítla, pak k tomu je nutno uvést, že žalobci a) kvůli odmítnutí podpisu zmíněné bílé listiny žádné příkoří nebylo číněno, žalobce a) žádné problémy se státními orgány v této souvislosti neměl, neobdržel oficiální povolávací rozkaz. Pokud nesouhlasil se způsobem chování pracovníků vojenské správy v místě jeho bydliště, je nutno dospět k závěru, že žalovaný se zabýval situací na Ukrajině a shromáždil dostatek podkladů o možnostech ochrany tamními úřady, jak je uvedeno v žalobou napadených rozhodnutích a žalovaným bylo zjištěno, že v zemi původu žalobců jsou dostupné prostředky ochrany k hájení práv. Krajský soud je toho názoru, že v případě žalobců a) a b) nebyla prokázána neschopnost či neochota příslušných ukrajinských státních orgánů k poskytnutí ochrany žalobcům. Nelze akceptovat tvrzení žalobců a) a b) o neúčinné pomoci v situaci, kdy nevyužili všechny možnosti, které jim právní systém v jejich vlasti umožňoval. K otázce případného povolání do armády ze strany vojenské správy je nutno zdůraznit také tu skutečnost, že branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností, což uznává nejen úmluva o právním postavení uprchlíků z r. 1951. Samotná povinnost každého občana Ukrajiny, tedy i žalobce a), účastnit se případného dalšího vojenského výcviku či bojových operací, pokud je zaměřena na veškeré bojeschopné muže bez ohledu na jejich rasu, národnost či náboženství, politické přesvědčení, nemůže být chápána jako pronásledování jednotlivců ze strany ukrajinských státních orgánů, a to ani v případě následného nasazení vojáků do konfliktních situací. Žalobci sdělené obavy nelze shledat azylově relevantními ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.

Co se týče ojedinělého kontaktu žalobce a) s osobami, které vystupovaly jako členové národní gardy, pak ani tehdy žalobci a) a b) se s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu neobrátili. Současně je nutno poukázat na to, že z provedených důkazů vyplynulo, že mobilizace či nábor nových členů národní gardy je založen na dobrovolném souhlasu. Pokud i v tomto případě žalobce a) nesouhlasil se způsobem, jakým byl osloven členy národní gardy na autobusové zastávce, a proti takovému postupu se nijak nebránil, neoslovil státní orgány o pomoc, pak ani v tomto případě nelze akceptovat jeho tvrzení o neúčinné pomoci v zemi původu. Za tohoto stavu nelze v případě žalobců shledat odůvodněný strach z pronásledování při návratu do vlasti z důvodu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Z rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudky sp. zn. 1 Azs 64/2005, 6 Azs 14/2010, 8

Azs 9/2012, 2 Azs 52/2015) plyne, že na Ukrajině sice dochází k pronásledování osob, které má zpravidla formu vydírání nebo výhrůžek, nejedná se však o situaci, která by nebyla s pomocí státních orgánů řešitelná. Za pronásledování zákon o azylu v § 2 odst. 8 považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládající stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství.

Žalobní námitka, která je založena na tvrzeném pronásledování pro příslušnost žalobců k určité sociální skupině, konkrétně k rusky hovořícím občanům Ukrajiny, není rovněž důvodná. Žalobci a) a b) po celou dobu svého pobytu na Ukrajině žádné potíže z důvodu ruštiny, resp. příslušnosti k sociální skupině neměli, navíc žalobci a) a b) ani nikdy za řízení před žalovaným netvrdili, že patří k ruskojazyčné části populace Ukrajiny, a že by jim z tohoto důvodu v případě návratu na Ukrajinu hrozila nějaká vážná újma. Naopak uvedli, že se narodili na Ukrajině a jsou ukrajinské národnosti. Toliko skutečnost, že žalobci a), b) požádali, aby pohovor s nimi byl veden v ruském jazyce, není okolností, z níž by měl žalovaný ve vztahu k posouzení podmínek pro udělení mezinárodní ochrany cokoli dovozovat.

Tvrzené obavy žalobců z pronásledování z důvodu toho, že mají náležen k ruskojazyčné části populace Ukrajiny, soud neshledává opodstatněnými ani z hlediska § 12 písm. b) zákona o azylu.

Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 14 zákona o azylu, podle něhož jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Udělení humanitárního azylu je na volné úvaze správního orgánu, přičemž tuto volnou úvahu, tedy zda byl dán důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení, resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. K humanitárnímu azylu se opakovaně vyjadřoval Nejvyšší správní soud např. v rozhodnutí sp. zn. 2 Azs 8/2004 ze dne 11.3.2004, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb. o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ust. § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu, ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí

demokratického a právního státu, konec citace. Soud má za to, že žalovaný měl dostatek podkladů včetně informací od samotných žalobců a) a b), pro případné rozhodnutí o důvodnosti postupu ve smyslu § 14 zákona o azylu, s těmito podklady se v rámci své úvahy náležitě vypořádal, když otázku udělení humanitárního azylu hodnotil komplexně s přihlédnutím k rodinné, sociální a ekonomické situaci žalobců a v rámci správního uvážení nevybočil z mezí stanovených zákonem. Jeho rozhodnutí je v souladu i s dosavadní ustálenou judikaturou.

K žalobní námitce ohledně doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu krajský soud uvádí, že doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště (§ 14a odst. 1 zákona o azylu). Za vážnou újmu se považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 zákona o azylu).

Při hodnocení této otázky je nutno hodnotit stav současný, resp. stav k návratu žalobců do země původu s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 5 Azs 80/2007-87, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že pro zjištění okolností rozhodných pro udělení doplňkové ochrany je tedy určující doba případného návratu žadatele o azyl do jeho vlasti. V případě uplatnění článku 33 Ženevské úmluvy a řešení otázek týkajících se rozhodování o poskytnutí doplňkové ochrany, která je podle aktuální právní úpravy vnitrostátním prostředkem k naplnění požadavku plynoucího ze zásady „non refoulement“, je z povahy věci a z podstaty samotného tohoto právního institutu logicky dovoditelné, že dokazování a posuzování skutkových okolností, konkrétně situace v zemi původu žadatele ve vztahu k jeho individuálním poměrům a k dalším faktům, které je sám schopen doložit nebo které jsou jinak zřejmé, je nutno vázat k okamžiku, kdy má být o doplňkové ochraně rozhodováno, tedy se zřetelem k současnosti či spíše blízké budoucnosti, nikoli však směrem do minulosti, konec citace.

Krajský soud má za to, že správní orgán posoudil individuálně situaci žalobců na základě jejich tvrzení a tyto konfrontoval s informacemi získanými z různých zdrojů, které jsou součástí správního spisu a soud se s jeho závěry ztotožňuje. Soud ve shodě s žalovaným má za to, že žalobci nesplňují podmínky vyjádřené v ust. § 14a zákona o azylu. Situaci na Ukrajině nelze ani

v současné době klasifikovat jako totální konflikt, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní část Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá (viz usnesení Nejvyššího správního soudu č.j. 7 Azs 265/2014-17). Nejvyšší správní soud v rozsudku č.j. 5 Azs 28/2008-68 uvedl, že v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu, musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on, konec citace.

Soud uzavírá, že neshledal vady správního řízení, které předcházelo vydání napadených rozhodnutí, žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci, rozhodnutí byla vydána v souladu se zákonem, proto žaloby jako nedůvodné zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.

Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci úspěch neměli a žalovaný se náhrady nákladů řízení vzdal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské nám. č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 19.4.2016

Za správnost vyhotovení:
Iva Charvátová

Mgr. Jarmila Úředníčková v. r.
samosoudkyně